

TICHO

ve sněžném městě

Eva García
Sáenz de Urturi

THRILLER

TICHO VE SNĚŽNÉM MĚSTĚ

Copyright © Eva María García Sáenz de Urturi, 2016

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Lenka Malinová, 2019

Cover © Sabina Chalupová, 2019

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

ISBN 978-80-7642-640-5 (pdf)

TICHO VE SNĚŽNÉM MĚSTĚ

*Eva García
Sáenz de Urturi*

VENDETA

Mému dědečkovi. Důvodů mám nepřeberně.

Svět potřebuje zlé lidi.
My jsme ti, kdo drží zlé lidi na uzdě.

RUST COHLE, *Temný případ*

PROLOG

Vitoria, srpen 2016

Na mou partu začaly neodbytně dotírat televizní kamery. Novináři potřebovali zprávu dne a byli přesvědčení, že mí kamarádi jim ji mohou poskytnout. Pronásledovali je po celé Vitorii od chvíle, kdy se rozkřiklo, že na mě vrah vystřelil: od toho okamžiku jim nedopřáli chvíli oddechu.

Hned zrána na ně čekali u vchodových dveří. A odpoledne v baru Saburdi na ulici Eduarda Data, kam si mí přátelé zašli vypít si mlčky pár piv. Jenže v té době nebylo nikomu do řeči a neodbytná přítomnost reportérů moc nepomáhala.

„Mrzí nás, co se přihodilo inspektoru Ayalovi. Půjdete na dnešní shromáždění?“ zeptal se jich jeden z novinářů a kamera zblízka zabrala, jak jim před obličejem mává novinami se zprávou o mně a mojí fotkou, skoro větší než samotný titulěk.

Ten snědý hromotluk, který se bezúspěšně snaží skrýt před objektivem, jsem já několik dní před výstřelem.

Mé kamarádky sklopily hlavu, mí přátelé se obrátili ke kameře zády. „Jsme v šoku,“ vypravil ze sebe nakonec Jota a jedním lokem dopil své červené. „Život není spravedlivý, není vůbec spravedlivý.“

Možná si myslel, že to bude stačit, aby ho nechali na pokoji, ale reportéři v tu chvíli zahlédli Germána, mého bratra, kterého činí nepřehlédnutelným jeho stodvaceticentimetrová postava, smutný důsledek nanismu. Germán se pokusil prosmýknout na záchod. Reportér měl

oko cvičené tisíci exkluzivními reportážemi, a tak hned jakmile ho poznal, upozornil kameramany.

„To je jeho bratr, za ním!“

Těsně předtím, než jim přibouchl před nosem dveře v gestu, které pak ještě tentýž večer přenášely všechny tuzemské stanice, se můj bratr otočil.

„Běžte do prdele,“ odtušil jen, a neznělo to vůbec rozzlobeně či uraženě. Jen vyčerpaně.

Vím, jak celou Vitorii šokovalo, že jsem skončil s kulkou v hlavě, a kdybych v tu chvíli mohl přemýšlet, což bylo fyziologicky zcela nemožné, podělal bych se při tom pomyšlení taky.

Policajt nikdy nečeká, že uzavře případ tím, že se stane poslední obětí sériového vraha, který děsí celé město, ale život umí být velice nápaditý, když se vás chystá podrazit.

A... ano, nevyšel jsem z toho zrovna nejlíp. Skončil jsem, jak říkám, s prostřeleným mozkem. Ale snad bych měl poodhalit podrobnosti případu, který původně vešel ve známost jako „Dvojnásobný zločin v dolmenu“ a postupně přerostl v nefalšovaná jatka, jež dlouhá, dlouhá léta plánovala zločinná mysl s IQ mnohem vyšším, než měl kdokoli z nás, kdo jsme se ji snažili včas polapit.

Když se ale do sériového vraždění pustí zatracený génius, můžete se jen modlit, aby z osudí Matesa nevytáhli váš míček a hlasatelka nepřčetla unylým hlasem číslo patřící právě vám.

STARÁ KATEDRÁLA

Neděle 24. července

Zrovna jsem si pochutnával na tom nejlepším místním typickém chlebíčku *pintxo* na světě: obloženém bramborovou *tortillou* s vejcem pěkně nahniličko a brambory uvařenými, ale stále ještě křupavými, když přišel onen telefonát, který mi měl změnit život. K horšímu, aby bylo jasno.

Byl předvečer svátku svatého Jakuba a my ve Vitorii jsme se chystali slavit Den košiláče, hold mládeži, která oděná v tradičních košilích od nepaměti dodává jiskru slavnostem, jež následují vždy začátkem srpna.

Hospoda, kde jsem dojídal tu mikropochoutku, byla tak přecpaná lidmi a byl v ní takový hluk, že když jsem si všiml, že mi v kapse u košile, přesně na srdci, vibruje mobil, musel jsem vyjít na Luční ulici.

„Co se děje, Estíbaliz?“

Moje kolegyně mě obvykle ve dnech volna neobtěžovala a Den košiláče i večer před ním byly chvíle natolik posvátné, že si člověk dvakrát rozmyslel, jestli jít do práce, když je celé město na nohou.

Na ulicích vyhrávaly kapely následované proudem halasících a zpívajících lidí, takže jsem napoprvé nedokázal zaslechnout, co se mi Estíbaliz snaží říct.

„Unaji, přijď honem do Staré katedrály,“ vybídla mě.

Ani ten tón, napůl udivený, napůl naléhavý, nebyl vůbec běžný u ženské, která má větší koule než já, a to už je co říct.

Ve vteřině jsem pochopil, že se muselo stát něco vážného.

Snažil jsem se uniknout všudypřítomnému hluku, do kterého se toho dne město ponořilo, a abych se zbavil decibelů a mohl z našeho hovoru zaslechnout alespoň něco užitečného, zamířil jsem bezděčně do parku Florida.

„Co se stalo?“ zeptal jsem se a pokoušel jsem se zahnat účinky posledního doušku Riojy, kterou jsem si neměl dávat.

„Nebudeš tomu věřit, je to všechno přesně tak jako před dvaceti lety.“

„Esti, co mi to tady vykládáš? Dneska mám trochu dlouhé vedení.“

„Archeologové z restaurátorské firmy našli v kryptě katedrály dvě nahá těla. Chlapec s dívkou, ruce na tváři toho druhého. Že ti to něco připomíná? Honem přijď, Unaji. Tohle je vážné, moc vážné.“ A zavěsila.

To není možné, pomyslel jsem si.

To není možné.

Ani jsem se nerozloučil s partou. Nejspíš byli ještě pořád v Sagar-toki, obklopeni tím lidským příbojem, a nebylo moc pravděpodobné, že by mi některý zvedl mobil, kdybych se jim pokusil zavolat, abych jim oznámil, že pro mě Den košiláče právě skončil.

Poslední slova, která pronesla má kolegyně, mi stále zněla v hlavě a já jsem zamířil na náměstí Panny Marie Sněžné, minul jsem vchod svého domu a zamířil k portálu v Popruhářské, jedné z nejstarších ulic středověkého města.

Byla to špatná volba. Ulička byla toho dne úplně ucpaná, stejně jako zbytek centra. Hospoda U nemilované a ostatní bary s vývěsními štíty v historickém centru byly přeplněné místními a mně trvalo víc než čtvrt hodiny, než jsem se dostal na Tkalcovské náměstí, kam vedl zadní trakt katedrály, kde jsem se měl setkat s Estíbaliz.

Náměstí dostalo své jméno podle trhu, který tu v patnáctém století mívali tkalci, díky nimž se město stalo jedním z obchodních středisek, jež nebylo možno při cestě na sever minout. Kráčel jsem po kamenné dlažbě a bronzová socha Kena Folleta na mě ustaraně pohlédla, když jsem procházel kolem, jako by spisovatel dopředu tušil, jak temná zápleтка se kolem nás začala odvíjet.

Estíbaliz Ruizová de Gauna, inspektorka Odboru obecné kriminality, tak jako já, při čekání nervózně pobíhala z jedné strany náměstí na druhou jako ještěrka a neustále kamsi telefonovala. Rezavé mikádo jí sahalo po bradu a s výškou pouhý metr šedesát málem nesplnila přijímací požadavky, takže chybělo málo, a Vitoria by přišla o jednu z nejlepších a nejtvrdohlavějších vyšetřovatelek.

Oba jsme byli kurevsky dobří, když šlo o úspěšné řešení případů, a o něco horší, když běželo o to, dodržovat předpisy. Měli jsme na kontě nejedno napomenutí pro neuposlechnutí rozkazu, takže jsme se naučili vzájemně se krýt. A co se dodržování předpisů týče... pracovali jsme na tom.

Pracovali jsme na tom.

Já jsem se díval stranou, když šlo o jisté závislosti, se kterými se Esti pořád ještě potýkala. A ona zase přivírala oči nad tím, že občas neposlechnu nadřízené a vyšetřuju na vlastní pěst.

Stal se ze mě expert na profilování zločinců, takže mě obvykle vyžadovali u sériových případů: vrazi, sexuální predátoři... Kdejaký hajzl, co se dopustil recidivy. Pokud došlo k více než třem činům, prostrádaným obdobím nečinnosti, byla to záležitost pro mě.

Estíbaliz se zaměřila na viktimologii, natolik opomíjenou oblast, věnující se obětem trestných činů. Proč zrovna tento, a ne jiný člověk? Uměla z nás nejlépe zacházet s databází SICAR, kde jsou zaneseny všechny myslitelné stopy a otisky pneumatik, nebo se SoleMate, kde se dají nalézt všechny mezinárodní značky a modely pánských i dámských bot.

„Tak co tam uvnitř je?“ chtěl jsem vědět.

„Raději se přesvědč sám,“ zamumlala, jako kdyby se bála, aby nás náhodou nezaslechl někdo z nebe, nebo z pekla, kdo ví. „Volal mi komisař Medina osobně. Chtějí u toho mít experta na profilování, jako jsi ty, a mě si vyžádali, abych se zaměřila na viktimologii případu. Hned pochopíš proč. Chci, abys mi řekl, jaké jsou tvé první dojmy. Technici už jsou na místě, patolog a soudce taky. Dovnitř se dostaneme Nožířskou.“

Nožířská je další ze starých uliček, kde ve středověku sídlily řemeslnické cechy. Tady ve Vitorii si navěky připomínáme povolání svých prapradědů: Kovářská, Ševcovská, Popruhářská, Malířská. Půdorys původního středověkého města ve tvaru mandle zůstal po staletí nezměněný.

Nikdy mě nepřestalo překvapovat, že se do katedrály dá dostat i vchodem, který na první pohled vypadá jako vstup do běžného domu.

U těžkých dřevěných dveří s číslem 96 hlídkovali dva strážníci.

„Už jsem vyslechla ty dva archeology, kteří je našli,“ oznámila mi kolegyně. „Dorazili dnes, aby práce trochu urychlili, podle všeho na ně dost tlačí z Fondu katedrály Panny Marie, aby dokončili práce na kryptě a hrobech ještě letos. Nechali nám klíče. Zámek je, jak vidíš, nedotčený. Nevypáčený.“

„Říkáš, že přišli do práce v předvečer svátku svatého Jakuba? Není to trochu... zvláštní, u někoho z Vitorie?“

„Jejich reakce mi vůbec zvláštní nepřišly, Unaji,“ zakroutila hlavou. „Byli úplně vyvedení z míry, nebo lépe řečeno vyděšení. Taková hrůza se nedá předstírat.“

Dobrá, pomyslel jsem si. Důvěřoval jsem Estíbalizinu úsudku, jako věří zadní kolo u dvojkola přednímu. Takhle jsme fungovali, takhle nám to šlapalo.

Vešli jsme do zrestaurovaného portiku a má kolegyně za námi zamkla. Hluk oslav konečně ustal.

Zpráva o nálezu dvou mrtvol mi až do té chvíle zněla v hlavě, ale mozek se ji bránil úplně přijmout, vůbec nezapadala do veselého, bezstarostného mumraje kolem. Jakmile se za námi zavřely dveře a obklopilo nás ticho křížové chodby, kde stavební reflektory slabě nasvěcovaly dřevěné schodiště vedoucí do krypty, všechno se mi najednou zdálo mnohem reálnější. I když jsem po tom vůbec netoužil.

„Vezmi si helmu, no tak,“ podávala mi jednu z bílých přileb s logem Fondu, které museli mít všichni návštěvníci katedrály. „Při své výšce se určitě praštíš do hlavy.“

„Kašlu na to,“ ignoroval jsem ji a rozhlížel se přitom po okolním prostoru.

„Je to povinné,“ naléhala a znovu ke mně natáhla tu bílou příšer-nost. Její prsty mi přitom letmo pohladily hřbet ruky.

Tahle naše hra měla jediné jasné pravidlo: „Dál ne.“ Vlastně platilo ještě jedno doplňkové pravidlo: „Neptej se. Dál ne.“ Já jsem ty dva roky, kdy jsme nikam nepokročili, chápal jako status quo, zažitý způsob, jak se k sobě chovat, a oba jsme to s Estíbaliz zvládali výborně. Určitě na to měl vliv i fakt, že ona chystala svatbu a já jsem ovdověl před... to je vlastně jedno.

„Měkkejší,“ zamumlal jsem a nasadil si plastovou přilbu.

Nechali jsme za sebou maketu starého Gasteizu, prvního sídliště, na jehož základech později vyrostlo současné město, a vydali se vzhůru po točitém schodišti. Pak se Estíbaliz musela znovu zastavit, aby našla správný klíč, který nám otevře cestu do nitra Staré katedrály, jedno-ho ze symbolů Vitorie. Měla za sebou víc oprav a záplatování než mé dětské kolo. Po pravici nás zdravil velký nápis „OTEVŘENO KVŮLI REKONSTRUKCI“, nápaditý slogan, který lákal turisty během oprav.

Znal jsem všechna památná místa svého kraje, měl jsem je vyry-ta v paměťovém centru hluboko v mozku od té doby, co přesně před dvaceti lety a čtyřmi měsíci otrásl celou jednou generací Vitořanů dvojnásobný zločin v dolmenu.

Dolmen U staré čarodějnice, keltské naleziště v La Hoye, římské solné doly v Añaně, středověká hradba... Tato místa si za jeviště zvolil sériový vrah, a dostal tak Vitorii a provincii Álava na obrazovky zpra-vodajských relací po celém světě. Dokonce tenkrát vznikl i turistický okruh, jenž těžil z toho, jak podivně a hrůzně byly scény zločinu zin-scenovány.

Mně bylo kolem dvaceti, když se to všechno seběhlo, a uhranulo mě to do té míry, že jsem se rozhodl dát se k policii. Dennodenně jsem sledoval průběh vyšetřování s takovým zápalem, jaký se dá pochopit, jediné pokud jste jednostranně zaměřený post-adolescent. Důkladně jsem studoval těch několik málo informací, které se dostaly na světlo

na stránkách Álavského deníku, a myslel jsem si: „Tohle bych svedl líp. Plácají se v tom, uniká jim to nejdůležitější – motiv, důvod.“ Ano, v necelých dvaceti jsem si myslel, že jsem chytřejší než policie, jak naivní se mi to dnes zdá.

Později mě pravda zasáhla jako rána boxerskou pěstí, zůstal jsem stejně otřesený jako zbytek země. Nikdo nečekal, že by viníkem mohl být Tasio Ortiz de Zárate. Bylo by mi bývalo jedno, kdo by za tím stál: můj soused, jeptiška od klarisek, pekař, třeba i sám starosta... Bylo by mi to bývalo jedno. Ale ne on, náš místní hrdina, víc než jen idol – náš vzor. Mediálně známý archeolog, jenž triumfoval s televizním pořadem, který při každém vysílání trhal rekordy ve sledovanosti, autor knih o historii a záhadách, jež bývaly vyprodány v řádu týdnů – Tasio byl nejcharismatictější a nejkouzelnější chlapík, který se ve Vitorii v posledních desetiletích narodil. Chytrý, velmi přitažlivý, jak se jednohlasně shodly všechny osoby ženského pohlaví, a navíc ve dvojím vydání.

Ano, dvakrát.

Měli jsme na výběr ze dvou. Tasio měl jednovaječné dvojče, identické dokonce i ve způsobu, jakým si stříhalo nehty. Nemožné rozlišit. Stejně optimistický, veselý, společenský, ze stejně dobré rodiny a se stejně vybranými způsoby... V necelých čtyřiaadvaceti letech jim celá Vitoria ležela u nohou a před nimi se rýsovala budoucnost víc než zářná: přímo hvězdna, stratosférická.

Ignacio, Tasiovo dvojče, se vydal na dráhu zákona – v oněch těžkých letech se dal k policii a stal se nejpoctivějším poldou, jakého jsme u nás měli. Nikdo netušil, že to mezi nimi dopadne tak, jak to dopadlo. Všechno, a tím myslím opravdu všechno, to bylo příliš kruté a temné.

To, že právě on nalezne nezvratné důkazy o tom, že nejhledanější sériový vrah demokratické éry, zločinec, jemuž se dostalo největší pozornosti, je jeho bratr.

To, že právě on bude nucen vydat na něj zatykač, když byli do té doby nerozluční jako siamská dvojčata... Ignacio se stal mužem roku,

hrdinou, jenž vzbuzuje respekt, tím, kdo má kuráž postavit se věcem čelem a udělat to, co by z nás udělal jen málokdo: odevzdat vlastní krev dlouhému životu za mřížemi.

Což mě přivedlo k další naléhavé otázce: Álavský deník i Vitorijský zpravodaj, oboje naše místní noviny a věční soupeři, v poslední době neustále připomínaly, že Tasio Ortiz de Zárate bude za několik týdnů propuštěn z vězení, protože mu byl po dvaceti letech podmíněčně prominut zbytek trestu. A zrovna v takovou chvíli si město s nejnižší mírou kriminality na severu mělo připsat dvě mrtvoly do pochmurné statistiky?

Zatřásl jsem hlavou, jako bych se tím mohl zbavit přízračných myšlenek. Donutil jsem se nechat si závěry na pozdější dobu a soustředit se na to, co jsme měli právě před sebou.

Vstoupili jsme do čerstvě zrestaurované krypty a já se opravdu musel sehnout, protože stropy tam byly vskutku nízké. Kolem to ještě vonělo po čerstvém dřevě.

Obezřetně jsem našlapoval po velkých kvádrech z šedého kamene, tak dokonale uhlazených a obdélníkových, až bylo zřejmé, že je vytvořil stroj v jednadvacátém století. Vypadaly úplně nově a člověku bylo líto je zašpinit. Před námi se dva mohutné sloupy snažily, seč mohly, nést tíži prošlých století. Tady jsme byli u skutečných základů té staré katedrály, jež se různě propadala a ohýbala.

Když jsem na zemi zahlédl dvě ležící nehybná těla, ucítil jsem, jak se mi zvedá žaludek. Ale vydržel jsem.

Vydržel jsem.

Technici, oděni do ochranného oděvu, na nohou speciální obuv, už nějakou chvíli ohledávali místo činu. Rozmístili po kryptě několik reflektorů, aby bylo v temném prostoru lépe vidět, a vypadalo to, že s fotografiemi už jsou hotoví, protože jsem na několika místech zahlédl na zemi metrické stupnice. Estíbaliz si vyžádala náskres místa činu, podrobně si ho prostudovala a pak mi ho podala.

„Jen mi, prosím, neříkej, že jim je dvacet, Estíbaliz,“ poprosil jsem nahlas.

Jakýkoli jiný věk, ale dvacet ne, pomyslel jsem si.

Počítadlo předchozího sériového vraha se zastavilo na čísle patnáct: čtyři dvojice, vždy po jednom mužského a ženského pohlaví, nazí a každý s dlaní lehce položenou na tváři toho druhého v nesourodém gestu plném něhy, které doposud nikdo nedokázal vysvětlit, protože podle záznamů se oběti nikdy neznaly. Všichni měli typicky álavská příjmení: López de Armentia, Fernández de Retana, Ruiz de Arcaute, García de Vicuña, Martínez de Guereñu...

V dolmenu U staré čarodějnice nedaleko álavské vesnice Elvillar byla nalezena mrtvá tělíčka dvou novorozenců. Zanedlouho našli ve vykopávkách keltiberského sídliště v La Hoye u Laguardie pětiletého chlapce a stejně starou holčičku. Ručičkama se navzájem utěšovali, pohled ztracený kdesi v nebi.

V Solném údolí v Añaně, bohatém ložisku soli známém už od římských dob, ležely mrtvoly dívenky a chlapce ve věku deseti let. Když zločiny dosáhly Vitorie a v bráně středověké hradby se objevila těla dvou patnáctiletých, davová psychóza narostla do takových rozměrů, že jsme se my dvacetiletí raději drželi doma a hráli s prarodiči prší. Nikdo se neodvážil procházet se po Vitorii jinak než ve skupině. Jako by věk obětí rostl podle chronologie našich dějin. Všechno velmi archeologické, velmi tasiovské.

Potom ho chytili. Inspektor Ignacio Ortiz de Zárate nařídil zadržení Tasia Ortize de Zárate, nejznámějšího a nejoblíbenějšího archeologa v zemi. Proběhl soud, Tasio byl shledán vinným z osmi dokonaných vražd a byl uvězněn.

Žně, jimž padaly za oběť vitorijské děti, konečně ustaly.

Kolegynin hlas mě vrátil zpátky do reality.

Soudní lékařka Guevarová, štíhlá padesátnice s úzkými ruměnými lícemi, hovořila potichu se soudcem Olanou. Starší muž se širokými zády, mohutným trupem a krátkýma nohama jí naslouchal s jednou nohou vytočenou směrem ke dveřím, jako by netoužil po ničem jiném, než se odtamtud rychle vypařit. Rozhodli jsme se, že je zatím necháme být, vypadali, že si nepřejí být rušeni.

„Ještě jsme nezjistili jejich totožnost,“ oznámila mi Estíbaliz a ztlumila přitom hlas, „porovnáváme údaje s databází pohřešovaných. Ale oba, dívka i ten chlapec, vypadají na dvacet. Myslíš na totéž, co já, Krakene?“

Občas mi říkávala přezdívkou z dob puberty, byla to jedna z důvěrností, které jsme si k sobě časem mohli dovolit.

„To, na co myslím, se nikdy stát nemohlo,“ zašeptal jsem a zaskřípal přitom zuby.

„Ale děje se to.“

„To ještě nevíme,“ zarazil jsem ji umíněně.

Ona na to nic neřekla.

„To ještě nevíme,“ zopakoval jsem, snad abych přesvědčil sám sebe. „Soustředme se na to, co tu máme v tuto chvíli. Později u mě v kanceláři s chladnou hlavou probereme závěry, ke kterým jsme došli, jestli souhlasíš.“

„Dobrá. Co tu vidíš?“

Přistoupil jsem k tělům obětí, klekl jsem si k nim a potichu jsem si přeříkal svou osobní modlitbu:

„Tvůj lov tady skončil, můj právě začíná.“

„Vidím tři *eguzkilore*, tři květy pupavy,“ řekl jsem konečně. „Někdo jim je položil k hlavě a také po obou stranách nohou. Vůbec nechápu, co to má znamenat.“

Eguzkilore je dávný ochranný symbol, neodmyslitelně spjatý s baskickou kulturou, který se věšel nad vchod do domu, aby se dovnitř nedostaly čarodějnice a jiní démoni. V tomto případě však oběti moc neochránil.

„Ani já nerozumím, co tady dělají,“ přitakala Estíbaliz a poklekla vedle mě. „Ted' zase já popíšu oběti: žena a muž bílé pleti, dvacetiletí či o něco starší. Leží na zádech, naznak a úplně nazí na podlaze katedrály. Na první pohled nejsou patrné žádné řezné rány, údery ani jiné známky násilí. Ale... podívej, oba mají po straně na krku malý otvor. Vpich po jehle. Někdo jim něco píchl.“

„Budeme si muset počkat na toxikologický rozbor,“ poznamenal jsem. „Ať pošlou vzorky k analýze do Laboratoře soudního lékařství v Bilbau, kdyby v nich náhodou byly drogy nebo psychofarmaka. Co dál?“

„Každá z obětí má jednu ruku položenou na tváři toho druhého. Patoložka určí čas úmrtí, ale zatím se u nich neprojevuje *rigor mortis*, z čehož usuzuji, že jsou mrtví jen několik hodin,“ dodala. „Požádám techniky, ať jim ruce obalí igelitem, nevypadá to, že by se bránili, ale člověk nikdy neví.“

„Pojď sem,“ přivolal jsem ji posunkem. „Zdá se mi, že je z nich cítit... benzín? Není to moc zřetelné, ale já bych řekl, že z nich cítím benzín nebo naftu.“

„Ty máš ale jemný čich, já jsem si toho vůbec nevšimla,“ přikývla, když si je také očichala.

„Zbývá určit příčinu smrti. Myslíš, že je taky otrávil jako v případě předešlých zločinů? Třeba je donutil vypít benzín.“

Chtěl jsem jí něco odpovědět, ale nejprve jsem si zblízka prohlédl dívčin obličej. Na tváři jí zamrzl výraz utrpení. Zemřela bolestivou smrtí, stejně jako ten kluk. Zadíval jsem se mu na vlasy. Měl je po stranách čerstvě ostříhané a nahoře stále ještě držely natužené díky tužidlu z drahého holičství. Vypadalo to, že na sebe hodně dbá. I dívka bývala hezká, přitažlivá. Měla upravené obočí, obličej téměř bez poskvrnky, nikdy žádné akné, bylo patrné, že patří ke generaci, pro kterou je používání kondicionéru a pravidelné ošetření u kosmetičky něčím normálním.

Bohaté dětičky, pomyslel jsem si. Jako v předchozích případech. Vtom jsem si uvědomil naši chybu.

„Estíbaliz,“ přerušil jsem ji, „musíme se zresetovat a začít znovu. My tady neohledáváme místo činu, ale rovnou jej srovnáváme s předchozími zločiny. K tomu se určitě ještě dostaneme, ale nejdřív na něj pohlížejme, jako by to byl ojedinělý případ, srovnávat budeme později.“

„Já si ale myslím, že přesně o to vrahovi či vrahům jde. Zinscenoval to úplně stejně jako u těch dalších zločinů. Co se obětí týče, Krakene, tak podle mě zapadají do série vražd před dvaceti lety.“

„Ano, ale v něčem se to liší. Nemyslím, že je otrávil. I když se do novin nikdy nedostalo, o jaký jed tenkrát šlo. Nemyslím ani, že by zemřeli po požití benzínu. To by byli cítit mnohem víc, bylo by třeba

mnohem větší množství, nemluvě o tom, že by byly vidět popáleniny, a po těch tu není ani stopy. Jako by přišli do kontaktu jen s jednou či dvěma kapkami.“

Naklonil jsem se nad chlapcovým obličejem. Měl zvláštní výraz, svíral ústa, rty lehce vtažené dovnitř, jako by se do nich kousal.

Vtom jsem si něčeho všiml a prohlédl jsem si zblízka i dívku.

„Zalepili jim ústa balicí páskou a pak ji jediným trhnutím strhli. Podívej.“

Lepicí páska, kterou měli přes ústa, jim skutečně zanechala kolem rtů obdélníkovou stopu tam, kde kůže vlivem abraze trochu ztmavla.

Pak se mi v tom tichu mezi kamennými zdmi katedrály, jež na nás se zděšením shlížely, zazdalo, že jsem cosi zaslechl.

Bzučení, téměř neslyšné, ale neodbytné.

Gestem jsem umlčel Estíbaliz a přiložil ucho těsně nad chlapcův obličej, ani ne na centimetr. Co to je ksakru za hučení? Zavřel jsem oči a soustředil se jen na ten zvuk, na tu anomálii, na to, abych dokázal určit, odkud přichází, kde je to jemné bzučení nejsilnější. Téměř jsem se oběti otřel o nos, pokračoval jsem podél kruhového svalu očního až ke rtům.

„Nemáš propisku?“

Vytáhla jednu ze zadní kapsy u kalhot a s tázavým výrazem mi ji podala.

Jedním koncem tužky jsem mu v koutku úst lehce roztáhl rty. Zevnitř nečekaně vyrazila rozdivočelá včela a já jsem se svalil na záda.

„Do prdele, včela!“ uteklo mi, jak jsem tam tak ležel.

Všichni přítomní se k nám otočili a technici na mě vrhli vyčítavý pohled, protože jsem málem spadl přímo doprostřed místa činu.

Estíbaliz se vzpamatovala poměrně rychle a pokusila se včelu chytit, ale uletěla jí a za pár vteřin už nám zmizela z dosahu směrem k vykopávkám starého gasteizského sídliště.

„Měli bychom ji chytit,“ prohlásila kolegyně a pátravě se rozhlížela po temných koutech. „Pokud je to vražedná zbraň, může být pro vyšetřování rozhodující.“

„Chytit ji v kostele, který má od apsidy po vstupní bránu devadesát šest metrů? Nedívej se na mě tak,“ vymlouval jsem se, když jsem viděl její výraz, „vždycky, když mám nějakou přespolní návštěvu, беру ji sem na komentovanou prohlídku.“

Estíbaliz si povzdychla a vrátila se k tělům.

„Dobrá, včelu nechme zatím stranou. Pověz mi, vidíš tu sexuální motivaci?“ zeptala se mě.

„Ne,“ sklonil jsem se nad dívkou, „vagínu má na první pohled nedotčenou, zeptáme se ale patoložky, myslím, že už se soudcem domluvila.“

„Pane soudce...“ oslovila jej Estíbaliz a upravila si vlasy, které měla pod helmou stažené do culíku.

„Dobré odpoledne, i když moc dobré není,“ odpověděl soudce Olana. „Můj zástupce vám tu nechá k podpisu zprávu o ohledání místa činu. Já už jsem toho pro takový sváteční den měl dost.“

„To vám věřím,“ zamumlal jsem.

Soudce se rychle vytratil a nechal nás s patoložkou v kryptě samotné.

„Našla jste nějaké biologické stopy, paní doktorko?“ chtěl jsem vědět.

„Prohlédli jsme těla i místo činu CrimeScopem,“ ukázala na forenzní světlo. „Ani stopa po krvi. Hledali jsme sperma Woodovou lampou, ale nezdá se, že by tam nějaké bylo. Každopádně výsledky pitvy nám poví víc. Obávám se, že tohle bude dost komplikované. Potřebujete ode mě ještě něco, inspektoři?“

„Ne, paní doktorko. Zatím ne,“ rozloučila se s ní Estíbaliz s úsměvem. Jakmile patoložka zmizela, otočila se má kolegyně ke mně. „Tak co, Unaji, co říkáš tomu, jak to tu zinscenoval?“

„Říkám, že jsou nazí, to je zjevné, a to tomu dodává určitý sexuální nádech, stejně jako způsob, jakým je tu umístil s rukama v tom prazvláštním gestu, jako by byli pár, i když si myslím, že to proběhlo až *post mortem*, až když je sem vrah donesl a položil těla ve směru...“

Vytáhl jsem z kapsy mobil a otevřel jsem aplikaci s kompasem. Sehnul jsem se a v klidu jsem vše několikrát přeměřil, abych si byl jistý.

„Jsou uloženi směrem k bodu, kde o zimním slunovratu vychází slunce,“ oznámil jsem jí.

„Přelož mi to, já nejsem žádná divoká duše, co se po víkendech spojuje s Matkou zemí jako ty.“

„Nespojuju se po víkendech s žádnou telurickou silou, jednoduše jezdím na vesnici pomáhat dědečkovi na poli. Kdybys měla devadesátitýřletého dědečka, který si vzal do hlavy, že nepůjde do důchodu, určitě bys udělala totéž. A abych odpověděl na tvou otázku, leží v severozápadní ose.“

Jako u prvního zločinu v dolmenu, pomyslel jsem si s obavami. Tenhle údaj se ven dostal.

Ale mlčel jsem.

Nechtěl jsem si protiřečit a nechtěl jsem, aby si Estíbaliz všimla, že i když se pokouším vnímat tento případ odděleně, stále ho porovnávám s tím, co nás děsilo během dospívání. Nejspíš na tom byla stejně.

Popravdě to mnou otřásl. Nedokázal jsem přestat myslet na to, že dýchám stejný vzduch jako vrah. Jen před pár hodinami nějaký sráč s neléčenou psychopatickou poruchou zabíral v prostoru totéž místo jako já. Zadíval jsem se do prázdnoty pod klenbou katedrály, jako by bylo možné zanechat ve vzduchu viditelné stopy. Věděl jsem, jak se pohyboval, běželo mi to v hlavě jako zrychlený film. Jak musel přemístit těla, jak je uložil do krypty, aniž zanechal nějaké otisky. Uměl to, byl metodický a už to tak provedl někdy dřív.

Nebylo to poprvé, kdy předváděl svoji sílu.

Chybělo mi jen zahlédnout jeho obličej, protože jsem odmítal věřit, že by řešení mohlo být tak snadné a zároveň tak neuvěřitelné, že by nám leželo přímo před nosem jako hádanka, kterou vyřešíte ještě dřív, než dořeknou zadání.

Estíbaliz mě pozorovala a čekala, až se vymotám ze zákрутů své mysli, v nichž jsem se občas ztrácel. Znala mě dobře a brala ohledy na mé odmlky a rituály.

Když jsem se konečně zvedl, vyměnili jsme si pohled a já hned věděl, že jsme o deset let starší než dvojice vyšetřovatelů, která vešla do chrámu před půlhodinou.

„Dobrá, Unaji, co ti říká tvůj mozek experta na profily?“

„Ten, kdo tohle udělal, vraždil metodicky. Nejde tu o spontánní agresi, vsadil bych se, že své oběti neznal, vnímal je jako věci. Kromě toho měl naprosto dokonale pod kontrolou místo činu. Co mě však zneklidňuje nejvíc, Estíbaliz, je ta neuvěřitelná absence jakýchkoliv otisků či jiných stop. Sedí mi k to k vrahovu profilu, jeho znalosti ze soudního lékařství jsou téměř na profesionální úrovni a to je velmi znepokojivé.“

„Co dál?“ naléhala, věděla, že ještě nejsem u konce, že před ní jen přemýšlím nahlas. Dělavali jsme to tak, myšlenky pak plynou snáz.

„Oběti mají otevřené oči, takže žádná lítost ani pokání. To je vysoce psychopatické,“ pokračoval jsem.

„Nepostřehl jsi nějaký smíšený rys?“

„Ne, ani náznakem nejde o impulzivního vraha. Uvědomuješ si, jak je tohle neobvyklé? Impulzivní agresori za sebou nechávají místo činu poznamenané brutálním výbuchem násilí. Obvyklé jsou útoky vedené na obličej, znetvořené rysy a údery improvizovanými zbraněmi, jako jsou klacky či kameny. Tohle je jiné, tenhle chlap není psychotik, vypadá spíš na psychopata či sociopata: puntičkářský, metodický, žádné problémy s přičetností, takže je naštěstí trestně stíhatelný. Znepokojuje mě typ zbraně, kterou použil, pokud je to skutečně ona – včely? To je zbraň-fetiš.“

„Předměty, které obvykle jako zbraň neslouží, ale pro něj mají zvláštní význam,“ přemítala Estíbaliz nahlas.

„Obávám se, že ano,“ potvrdil jsem. „Je třeba zjistit, jaký jed použil vrah před dvaceti lety. Až dorazíme na služebnu, budeme si muset vyžádat staré spisy. Každopádně pokud bychom připustili, že je tato vražda pokračováním série čtyř zločinů z roku 1996, mluvili bychom o dvou desetiletích nečinnosti. Když máme co dělat s metodickými sériovými vrahy, víme, že čím delší je období pasivity, tím klidnější jsou povahy, ale statisticky vzato jde obvykle o týdny či měsíce. Doveď se si představit, co tu máme za chlapa, jestliže se dokázal vzdát své činnosti na dvacet let?“

„Jen to řekni, Unaji. Řekni to nahlas. Protože jakmile se tady z toho za pár hodin stane národní *trendig topic*, bude si stejnou otázku klást celá Vitoria a musíme mít nachystanou nějakou odpověď, až se na nás vrhne tisk.“

Vzdychl jsem.

„Tak dobře. Budu se snažit najít vhodné otázky. Uvidíme, jestli mě napadnou.“

„Do toho.“

V tu chvíli se mi na levém rameni usadila jako černý motýl jedna myšlenka. Věděl jsem to s naprostou jistotou: kdybych měl tenkrát křišťálovou kouli nebo přístroj na odhalování budoucnosti, kdybych zjistil, že zrovna já dostanu na starost tenhle případ, nikdy bych se na vyšetřování vražd nedal.

Takhle jasně, takhle kategoricky.

Zůstal bych ve Villaverde a sel bych s dědou obilí.

Protože tomuhle jsem čelit nechtěl. Tomu ne. Kterémukoli jinému případu... Měl jsem to v hlavě srovnané, za sebou letitou přípravu a až doposud se mi vedlo. Dobré statistické výsledky, případy vyřešené za rozumnou dobu, nadřízení mi blahopřáli a plácali mě po zádech. Ale tento případ ne, ne, když je do toho zapletený Tasio Ortiz de Zárate.

Muselo to však zaznít nahlas, aby se to stalo skutečností a nezůstalo to otravným bzučením nad našimi hlavami.

„Dobrá,“ ustoupil jsem. „Řeknu to.“

„Jak může ksakru Tasio dál vraždit, po dvaceti letech a naprosto stejným způsobem, když sedí právě teď ve vězení v Zaballe? Dokáže být jeden člověk, ať už je to sebevětší démon, na dvou místech zároveň?“

2

PALÁC V PODLOUBÍ

Svátek svatého Jakuba, pondělí 25. července

Ta podivná symetrie oněch událostí mě fascinovala. Dvojice obětí ve věku, který končil nulou nebo pětkou... Vrah identický s policistou... To, že zločiny ustaly, když Tasia zavřeli, a že znovu začaly, když měl těsně před propuštěním...

Musím dokonce přiznat, že mě to fascinovalo do té míry, že mi to nedalo ani spát. V šest ráno jsem po bezesné noci vstal z postele. Částečně i proto, že lidé pod mým dřevěným balkónem, vedoucím na náměstí Panny Marie Sněžné, dál slavili Den košiláče jako o život. A částečně taky proto, že jsem následující den tušil komplikace: svést boj s tiskem, poslouchat rozkazy komisaře Mediny... Čekal mě dlouhý den plný nejruznějších jednání, potřeboval jsem si vyčistit hlavu a připravit se na to, co se chystá.

Nazul jsem si běžecké boty, sešel po schodech a poklusem se dostal až ke vchodu, který mě odděloval od srdce Vitorie. Před pár lety jsem se dostal k výhodnému nájmu v samém centru. Jedna kamarádka, která pracovala v největší místní realitce, v Perales, mi dlužila laskavost, protože jsem kdysi napomohl tomu, aby jejímu příliš neodbytnému expříteli vydali soudní zákaz se k ní přibližovat. Co si budeme nalhávat, byl to čistokrevný sráč.

Begoña mi byla víc než vděčná a věděla, že potom, co se stalo s Paulou a dětmi, hledám bydlení, takže mi tu výhodnou nabídku

přepustila dřív, než ji vyvěsila do výkladní skříně. Jednopokojový, čerstvě zrekonstruovaný byt. Sousedé staříčcí, milí, ale hluší jako poleno. Ten nejlepší výhled, jaký člověk mohl mít ze třetího patra, i když bez výťahu. Vešel jsem se tam jenom já, pro nikoho dalšího tam místo nebylo, jinými slovy, dokonalé.

Vzal jsem to poklusem po chodníku, cestou jsem míjel skupinky lidí, kteří se nad ránem vraceli domů skoro v procesí. Hovory postupně utichaly, kroky těžkly, v ústí Ševcovské se kdosi motal, v ruce klíče.

Chtěl jsem se vyhnout davu, proto jsem zahrnul do opuštěnějších uliček. Seběhl jsem přes náměstí do Sborové, pokračoval jsem po ulici Služebnic Ježíšových, okopíroval jsem mandlovitý tvar středověkého centra, dokud jsem se strmou ulicí Na Františku nevrátil zpátky a o půl hodiny později, o poznání čerstvější a s čistší hlavou, jsem dobíhal podloubím paláce V Podloubí... a přesně tam jsem na ni narazil, na tu tajemnou běžkyni, již jsem poslední týden potkával vždycky nad ránem. Byl to jediný člověk dost motivovaný či šílený na to, aby chodil každý den v šest ráno běhat jako já.

Nikdy neběhala úzkými uličkami, vyhýbala se stínům, vždycky se pohybovala středem chodníku jakoby od jedné pouliční lampy k druhé a na krku se jí na viditelném místě houpala výstražná píšťalka. Opatrný člověk. Nejen to, někdo, kdo si dobře uvědomuje nebezpečí. Buď ji přepadli už dřív, nebo se přepadení bála. Přesto si chodila skoro každý den za svítání zaběhat.

Když jsem se dostal pod podloubí, do posledního úseku své trasy, zvolnil jsem, aby si nemyslela, že ji pronásleduji. Nechtěl jsem ji vystrašit, nejsem žádný násilník, i když mě ta dívka s vlasy pokaždé spletenými do černého copu a s kšiltovkou, která k ní neladila, přitahovala víc, než jsem si byl ochoten připustit. Snažil jsem se soustředit na něco jiného, a tak jsem si začal prohlížet obří plakát, vylepený na zdi, který lákal do Městského divadla na muzikál *Moby Dick*.

Říkejte mi Ismael, proběhly mi hlavou první řádky románu Bílá velryba. Když mi před lety – nezáleží na tom, před kolika – zela portmonka téměř prázdnotou a neměl jsem nic, co by mě poutalo k pevné zemi, dospěl jsem

k názoru, že bych se mohl začít trochu plavit a poznávat svět z moře. Je to můj způsob, jak potlačit melancholii a rozpumpovat si krev.

Nakonec to byla k mému překvapení ona, kdo prolomil ledy a probral mě ze zamyšlení. Zastavila se na prostranství před kostelem svatého Michaela u sochy místní postavičky Dona Celedóna, opřela si nohu o zábradlí a začala se protahovat.

Já jsem proběhl kolem a čistě z dobrého vychování jsem dělal, že ji nevidím, ale ona zdvihla hlavu.

„Vy v takový den nepaříte?“ A zasmála se, plná průzračné energie, která mě zasáhla a donutila mě zastavit. „Buď nejste žádný košiláč, nebo jste příliš velký milovník běhání.“

Kdybys jen tušila, pomlčel jsem raději.

„Obávám se, že ani jedno, ani druhé,“ odpověděl jsem vyhybavě. „Anebo třeba oboje.“

Nikdy jsem si ji nemohl prohlédnout v klidu a zepředu. Měla úzký obličej, přátelský výraz a oči barvy, která se v chabé záři pouliční lampy nedala určit. Poměrně vysoká, pleť velmi světlá. Příjemná, žádoucí. To všechno a zároveň jaksi odtaziťá.

„A co vy?“ zeptal jsem se, ale blíž jsem nepřišel. „Ráda žijete opačně než ostatní?“

„Třeba je to jediný moment z celého dne, kdy mám chvíli pro sebe.“

Buď se musíš starat o rodinu, nebo máš náročnou práci, nejspíš na plný úvazek. Hora přesčasů, pozice se spoustou odpovědnosti, vyvodil jsem si v duchu, ale nechal jsem si své závěry pro sebe.

„Jsem rád, že nejsem vymírající druh,“ odpověděl jsem.

Usmála se a přišla ke mně, aby se představila.

„Jmenuju se... Blanca.“

Na dvě vteřiny zaváhala a vrhla kratounký pohled do výklenku s Pannou Marií Sněžnou, přímo naproti nám. Příliš dlouhá doba na to, abyste se rozhodli, jaké je vaše křestní jméno.

Pročpak mi lžeš? pomyslel jsem si.

„A vy?“ zeptala se.

Říkejte mi Ismael.

„Ismael.“

„Ismael... aha. No tak mě těší, Ismaeli. Jestli jste takový pošuk a hodláte dál vstávat v tuhle hodinu, abyste si mohl zaběhat, počítám, že se tu ještě potkáme,“ řekla Blanca, dala se znovu do klusu a seběhla po schodech.

Já jsem zůstal stát u Celedóna a sledoval jsem, jak běží kolem vchodu mého domu a míří směrem k parku Florida.

O dvě hodiny později jsem šlapal na kole do městské části Lakua, kde nám vystavěli nové krajské ředitelství, impozantní budovu z betonu. Zamkl jsem kolo ke stojanu, a než jsem vešel, zhluboka jsem se nadechl.

Co mi asi dnešek přinese, s jakou myšlenkou budu večer usínat?

Soustřed' se na to, co tě dnes čeká, všechno dobře dopadne, snažil jsem se v duchu povzbudit, ale nevěřil jsem z toho ani slovu.

Vyšel jsem po schodech do druhého patra. U počítače jsem se pak pokoušel srovnat dostupné údaje a vlastní myšlenky. Ozvala se dvě krátká klepnutí a do kanceláře mi vpadl s vážným výrazem komisař Medina, muž s hustým černým obočím a bílým plnovousem, někdy tvrdý, jindy chápavý.

„Dobrý den, inspektore Ayalo. Už jste četl denní tisk?“

„Ještě jsem neměl příležitost, pane. Už rozpoutali válku?“

„Obávám se, že ano.“ Vzdychl a podal mi výtisk Álavského deníku. „Někdo si pustil pusu na špacír o nálezů těch dvou mrtvol ve Staré katedrále a oni včera večer přišli se speciálním vydáním.“

„Noční papírové vydání?“ zopakoval jsem udiveně. „To už se dneska nedělá. Co vím, v dnešní době se všechno to, co nestačili publikovat v ranním vydání, pouze aktualizuje v digitální verzi.“

„Právě proto si můžeme představit, jaké mediální pokrytí se chystá Álavský deník případu dát. A na druhou stranu se není čemu divit. Na ulicích Vitorie se včera po dvanácté nemluvalo o ničem jiném. Už mi volali asi z tuctu rádií a z několika národních televizních stanic. Všichni chtějí vědět víc, všichni chtějí podrobnosti. Pojdte ke mně do kanceláře, čeká tam na nás inspektorka Gaunová. Dnes se k týmu

připojuje vrchní inspektorka Díazová de Salvatierra, jí budete podávat hlášení ohledně vyšetřování. Všichni jsme popravdě doufali, že její první den proběhne ve větším klidu, ale aktuální dění velí, jak říkávají novináři. Pojdte se mnou.“

Přikývl jsem a vrhl kradmý pohled na titulek na přední straně novin: *Ve Staré katedrále byli nalezeni mrtví dva mladí lidé.*

Oddychl jsem si úlevou. Titulek byl docela popisný a tón, který zvolili, překvapivě neutrální, daleko od toho, jak to vypadalo během titulkové bitvy, do níž se v minulosti Álavský deník a jeho věčný rival Vitorijský zpravodaj pustily.

Vešel jsem do kanceláře se zdmi obloženými dřevem, lehce napjatý očekáváním, to musím přiznat. Jmenování nových členů bylo vždycky záležitostí na státní úrovni, bylo zbytečné snažit se zjistit něco předem. Nadřízení zachovávali mlčení a nově příchozí obvykle nikdo neznal, nejčastěji bývali převeleni z jiných policejních ředitelství. Estíbaliz už na mě čekala u obrovského stolu, kde probíhaly všechny porady, oblečená v uniformě. Podíval jsem se na novou vrchní inspektorku a na vteřinu jsem nedokázal zareagovat.

„Vrchní inspektorka Alba Díazová de Salvatierra, inspektor Unai López de Ayala.“

Naproti mně stála elegantní žena v sáčku, s úsměvem mi podávala ruku a předstírala, že je to poprvé, co mě vidí, ačkoli jsme oba věděli, že to není pravda. Byla to totiž tatáž žena, kterou jsem poznal toho rána jako Blanku.

„Vrchní inspektorko...“ odpověděl jsem a snažil se, aby to znělo co možná nejneutrálněji. „Vítejte ve Vitorii. Doufám, že se vám u nás bude dobře pracovat.“

Opětovala mi pohled o půl desetiny sekundy déle, než by se slušelo, nasadila společenský úsměv a podruhé v posledních pěti hodinách mi potřásla rukou.

„Těší mě, že vás poznávám, inspektore Ayalo. Obávám se, že nás rovnou čeká první improvizovaná schůze.“

„Inspektorko Gaunová,“ vložil se do toho komisař Medina, „máte už od techniků zprávu z místa činu?“

„Ano,“ řekla Estíbaliz, zvedla se a rozdala všem třem kopie. „Shrnu to: nezanechali za sebou jedinou stopu, ani otisk prstu či dlaně, ačkoli technici na tmavý a porézní povrch kamenů v kryptě použili všechno možné, od olovnaté běloby po ninhydrin, jen aby našli alespoň nějaké dermatoglyfické stopy. Po otiscích bot taky ani památky. Těla byla do katedrální krypty umístěna jen několik hodin po smrti. Nebyly zjištěny stopy sexuálního násilí, oběti také nekladly žádný odpor. Ačkoli pitvy ještě neproběhly, protože jsou naplánovány až na dnešek, už teď můžeme říci, že pravděpodobnou příčinou smrti bylo udušení způsobené mnohočetným včelím bodnutím v oblasti hrdla.“

„Včelím bodnutím?“ zopakovala vrchní inspektorka. „A jak se tam dostaly?“

„Z toho, co jsme našli s inspektorem Ayalou, se dá vyvodit, že oběma přelepili ústa lepicí páskou. Domnívám se, že vrah jim násilím vpravil do úst několik včel a pak jim je zakryl páskou. Kolem obličeje obětí to bylo cítit benzínem. Ten pach včely rozzuří, takže vrah evidentně chtěl, aby obětím způsobily bodnutí a otok sliznic jim ucpal dýchací cesty a přivodil smrt, i když jim musel navíc zacpat nos. Obávám se, že šlo o nadmíru bolestivou smrt.“

Sledoval jsem vrchní komisařku – vypadalo to, jako by chtěla zatnout čelisti, ale ovládla se. „A co identita obou obětí?“ zeptala se a shrnula si z obličeje pramen černých vlasů.

„O tom jsem s vámi chtěla mluvit. Porovnáváme popis obětí s oznámeními o pohřešovaných osobách ve Vitorii a okolí z nedávné doby. Až do včerejšího odpoledne jsme žádná čerstvá hlášení neměli, ale zvláštní vydání novin spustilo vlnu reakcí, která – dovoluji si odhadnout – vyvrcholí dnešním dopolednem a odpoledne začne opadat.“

„Nerozumím.“

„Řečeno polopatě, vrchní inspektorko,“ odpověděla Estíbaliz, „rodiče se včera večer v novinách dočetli, že se ve Staré katedrále objevily mrtvolý dívky a chlapce. Včera byl předvečer Dne košiláče.

Spousta mládeže přes dvacet se ještě nevrátila z hospody. Je jedenáct dopoledne. Rodiče jsou úplně hysteričtí, volali potomkům na mobil a nikdo jim to nebere. Kluci a holky si běžně v noci vypínají telefon, pak řeknou, že neměli signál nebo se jim vybila baterka. Služebna v Olaguíbelské je v tuto chvíli přeplněná ustaranými rodiči, kteří nevědí, kde jsou jejich děti. Tohle se v takových případech bohužel často stává. Když se stala ta tragédie v Madrid Areně, nastalo totéž. Tísňová linka 112 je skoro zahlcená. Do okamžiku před pěti minutami jsme napočítali téměř tři sta telefonických oznámení od rodičů, kteří pohřešují své děti. Jenže oficiálně nesmíme zahájit pátrání, dokud neuplyne dvacet čtyři hodin od zmizení hledané osoby. Naprostá většina rodičů volá proto, že když si u snídaně přečetli ten titulek, jejich děti ještě nebyly doma z tahu. Budou se vracet během celého dopoledne a mnoho z těch rodičů už zpátky na sto dvanáctku nezapomenout.“

„Což dává vrahovi či vrahům několikahodinový náskok k nezaplacení,“ uvažoval jsem nahlas. „To nebyla náhoda, že je zabil zrovna v předvečer Dne košiláče. Myslím, že přesně takhle to chtěl – získat před námi náskok, a také počítal s davovou psychózou, která po oslavách vypukne.“

„První dojmy?“ zkoušela nás vrchní inspektorka.

„Jsou malí,“ řekl jsem rychle.

„Cože?“

„Ty dvě oběti. Oba jsou malí. A žádní tlouštíci.“

„A co to pro nás znamená?“ zajímala se vrchní inspektorka Díazová de Salvatierra. „Proč to zmiňujete, Ayalo?“

„Protože neustále mluvíme o vrahovi, předpokládáme, že je to muž. Já bych ale prozatím nevyklučoval ani ženu, tedy pokud je vysoká nebo má dost síly, dovedu si představit, že po jednom je dokáže zabít. Doposud byly oběťmi novorozenci, pěti- a desetileté děti, a pokud se naše podezření potvrdí, nyní k nim přibyli dvacetiletí. Ne moc vysocí

ani silní. Pořád za tím může stát jak muž, tak žena. Budou-li vraždy pokračovat, bude zajímavé sledovat výšku a tělesnou konstituci budoucích obětí.“

„Budoucích obětí...“ zopakovala vrchní inspektorka. „To jste si tak jistý, že k tomu dojde znovu?“

„Ale no tak! Musíme se přestat tvářit, že jde o ojedinělý případ,“ řekl jsem a vstal ze židle. „Tím jenom viníkovi poskytujeme výhodu. Musíme přijmout fakt, že ta dvojí vražda přímo odkazuje na ty, které se staly před dvaceti lety. Nemá smysl začínat úplně od nuly. Série se obnovila. Bude to pokračovat. Radil bych, abychom varovali všechny pětadvacetileté s typicky álavským složeným příjmením. Nemůžeme vyslat do terénu dost lidí na to, aby ochránili pět tisíc občanů, ale můžeme vydat bezpečnostní doporučení. Ať nechodí po městě sami, ať se nevrací o samotě z hospody, ať chodí vždy v doprovodu. Ať sami nevstupují do domovních dveří, ať nechodí o víkendu do lesa. Nemáme ani ponětí, kde je chytá či přepadá, než je zabije. Jde o to, abychom mu to zkrátka ztížili.“

Alba se postavila přede mě, ruce zkřížené na prsou.

„To neuděláme,“ řekla suše.

„Cože?“ zeptal jsem se nevěřičně.

„Nebudeme mezi obyvatelstvem šířit ještě větší paniku.“ Zavrtěla nesouhlasně hlavou s klidem, jenž mě přiváděl k zoufalství. „Kdybychom taková bezpečnostní doporučení vydali, město zachvátí panika a nám se bude hodně těžko pracovat. Nechci, aby zavládl chaos.“

„Chaos už zavládl, šíří ho sám vrah. Chcete mi říct, vrchní inspektorko, že vaším cílem právě teď, v takový den, není zabránit víc než pravděpodobné vraždě dvacetipětiletého chlapce a stejně staré dívky?“

O to přece šlo, chytit ho dřív, než dokoná další zločin.

O to přece šlo.

Jenže když jsem se na ty tři zadíval, všiml jsem si zvláštního výrazu, který se jim zračil v očích, jako bych to přehnal a křičel na ně. Možná jsem opravdu křičel, už si nevzpomínám.

V tu chvíli vešel do místnosti Pancorbo, jeden z našich služebně nejstarších inspektorů, a škrábal si šedivé chmýří, které mu pokrývalo kulatou, lesklou pleš.

Zašeptal něco komisaři do ucha, a než zmizel stejně diskrétně, jako se objevil, vrhl na nás ustaraný pohled.

Komisař Medina si dvěma prsty zmáčkl bod mezi svým impozantním obočím a na chvíli zavřel oči.

„Máte zapnuté počítače?“ zeptal se nás. My s Estíbaliz jsme nechápavě pokrčili rameny.

„Samozřejmě,“ řekla ona.

„Tak běžte okamžitě k sobě do kanceláře, odhlaste se z intranetu a vypněte je. Stejně tak internetové připojení na mobilu. Na tuto budovu byl spáchán kybernetický útok.“

Utíkal jsem do své kanceláře, zavřel jsem soubory, kam jsem si poznamenal první dojmy k případu Staré katedrály, a chystal jsem se odhlásit z elektronické pošty, když jsem si všiml, že mám novou zprávu od odesílatele, jehož jméno mě naprosto vykoledjilo: Fromjail, přeloženo z angličtiny „Z vězení“.

Vím, že rozkaz mého nařízeného zněl jasně: neotvírat žádnou novou poštu, vím, že jsem hodně riskoval. Vím, že...

Otevřel jsem to. E-mail byl krátký a přimrazil mě k zemi:

Krakene,

my dva bychom mohli vytvořit tým a chytit vraha. Navštiv mě ještě dnes ve vězení. Spěchá to a ty to víš. Bude v tom pokračovat.

S úctou k tvým vyšetřovacím metodám

Tasio

Pondělí 25. července

Krakene? Jak se Tasio Ortiz de Zárate dozvěděl o mé pubertální přezdínce? Jak si o mně týpek, co už dvacet let sedí, dokázal sehnat informace, jak mi mohl poslat mail z vězení, kde nemá přístup na internet? Byl to on, nebo je to past?

Běžel jsem hned do kanceláře k Estíbaliz a zavřel za sebou.

„Budeš mi muset krýt záda a zalhat,“ spustil jsem bez úvodu.

„Už zase,“ odpověděla, zatímco si svazovala zrzavé vlasy do culíku. „Poslouchám.“

Estíbaliz mě nikdy nenechala na holičkách. Dalo se na ni spolehnout jako na motor starého kubánského cadillacu.

„Jedu do věznice v Zaballe, musím si promluvit s tamní ředitelkou. Myslím, že mě zkontaktoval Tasio Ortiz de Zárate, i když to stejně tak mohl být jeho napodobitel. O tom se každopádně musím přesvědčit na vlastní oči, to je jediný způsob. Chci začít pracovat na vrahově profilu, a pokud je za vším Tasio, pokud tahá v pozadí za nitky, v jeho chování budou patrné jisté projevy, které nedokáže zakrýt. A jak tak vidím, ti nahoře nemají tak naspěch jako my, takže je prozatím nebudeme informovat. Oficiálně budu celé dopoledne s tebou zpovídat všechny osoby, které mají něco společného se Starou katedrálou: církevní personál, kostelníky, uklízečky, archeology a průvodce, kteří po

katedrále vodí turisty. Dnes ráno jsem se díval, že firma, která má na starosti údržbu, se jmenuje Alfredo Ruiz, s. r. o. Promluv s jejím ředitelem, ať ti poskytne údaje o tom, kdo všechno má klíče od vchodu do katedrály. Uvidíme se přesně ve tři v hospodě Toloño, dáme si oběd a povíme si, co a jak.“

Vzal jsem si jedno z vozidel jednotky, bílý hlídkový vůz, a zamířil jsem po dálnici N-1 směrem na Álavskou věznici, obrovské zařízení, kam Tasia s ostatními vězni přemístili, když zavřeli staré vězení v Nanc-lares de la Oca.

Tasio měl dvacet let na to, aby si ve vězení našel nové životní poslání. Už nebyl archeolog a neměl v úmyslu se k tomu povolání vracet – teď byl kriminalista a scenárista detektivních seriálů. Když se proslechlo, že prodal scénář k detektivní sérii za šestimístnou cifru americké televizní stanici HXO, která byla proslulá kultovními seriály, vrátilo se jeho jméno na první stránky novin. Rozhodně si našel lukrativnější zaměstnání než pracovat pro Krajský památkový ústav v Álavě.

Nedlouho potom, co se znovu ocitl v záři reflektorů, kterou měl podle všeho rád nadevše, vznikl na Twitteru účet s prazvláštním uživatelským jménem: @scripttipsfromjail.

Budil pozornost hlavně tím, že jako profilovou fotografii měl Tasi-ovu momentku z lepších časů, těsně před jeho zadržením: tmavě plavé vlasy, ostře řezaná tvář, široký, zářivý úsměv. Přitažlivý chlápek, vítěz.

Obrázek na pozadí – skyline Vitorie. Věže čtyř nejvyšších kostelů: Staré katedrály, Svatého Vincenta, Svatého Michaela a Svatého Petra. Ikonický obraz, který se po městě opakoval všude možně, dokonce na nálepkách na auto.

Biografie profilu zněla dost znepokojivě: „Jsem jen scenárista na nesprávné straně reality. *True serial addict, fake serial killer*. Tasio Ortiz de Zárate.“

V překladu tedy „@radykescenářůmzvězení“. A slovní hříčka, která by se dala volně přeložit: „Autentický závislák na seriálech, falešný sériový vrah.“

Obvykle publikoval doporučení typu: „Divák musí nenávidět tvého hlavního záporného hrdinu s láskou.“ „Nejlepší způsob, jak dodat ději na ironii, je nechat diváka, aby zpočátku věděl víc než hlavní hrdina.“ Nebo třeba: „Až budeš vymýšlet svého záporného hrdinu, měj na paměti, že padouši nevědí, že jsou padouši. Uléhají večer s čistým svědomím, jsou si jistí, že konají správně.“

Účet měl víc než půl miliónu followerů a ten, kdo odesílal svých sto čtyřicet znaků, se nepochybně tvářil, že je Tasio, ačkoli nikdo netušil, jak dokáže posílat tweety z vězení.

Existence účtu vyvolávala rozporné reakce: dalo se říct, že celá Vitoria autora nenáviděla, ale zbytek planety a nové generace, které nezažily hrůzu čtyř dvojnásobných zločinů, legenda o sériovém vrahovi, který z vězení za miliony prodává své scénáře, fascinovaly a zbožňovaly Tasia pro každý střípek moudrosti, který na síti utrousil.

Když jsem dorazil na obrovské parkoviště před věznicí, shledal jsem, že nervózně bubnuju prsty do volantu.

Nehloupni, teď už jsi dospělý.

Prošel jsem si seznam doporučení, které nám dali v akademii v Arkaute, abychom byli schopni neutralizovat působení takových typů osobnosti: manipulátorů a egomaniaků.

Ukázal jsem placuku vrátnému, chlápkoví s kulatým obličejem a očima úplně u sebe, a chystal jsem se požádat o schůzku s ředitelkou věznice, abych ji zpravil o tom, co se přihodilo. Když však chlapík zahlédl mé jméno, podíval se do seznamu a prohlásil:

„Běžte do oddělení pro návštěvy. Odsouzený Tasio Ortiz de Zárate vás čeká v místnosti číslo tři.“

Zakryl jsem překvapení a dal na něj. Vyšel jsem z vrátnice a zamířil tam, kam mě poslal.

Prošel jsem zelenou chodbou a vstoupil do místnosti číslo tři, okamžitě mi ale bylo jasné, že jsem se spletl. Kromě znučeného člena ostrahy u dveří tu za bezpečnostním sklem na černé plastové židli seděl pouze odsouzený, který vypadal jako narkoman závislý

hned na několika substancích. Kostlivec s pohledem upřeným do prázdna, který ztracený v myšlenkách čekal návštěvu nějakého příbuzného.

Otočil jsem se, vzal za kliku a chystal jsem se otevřít. V tu chvíli jsem zaslechl, jak kostnatými klouby zaklepal na sklo. Roztržitě jsem se obrátil zpět. Vězeň mi posunkem naznačil, abych zvedl sluchátko telefonu, který ležel na přepážce z nerezové oceli, a sedl si na prázdnou židli, identickou jako ta jeho.

„Copak, sháníš dávku?“ zeptal jsem se ho, i když jsem věděl, že můj hlas se k němu přes těžké sklo nedonese.

Zvedl jsem sluchátko a přiložil si je k uchu, ani jsem si nesesdl, jednou nohou stále ve dveřích.

„Krakene...“ zašeptal pomalu hlubokým hlasem, který mi pronikl hluboko do mozku a provrtal mi jako kulka paměťové centrum.

Tasio využil těch několika sekund, na které jsem se změnil v solný sloup, jenž zapomněl i dýchat, pomalu zvedl zrak šilence a zabodl do mě svůj pohled.

Nedokázal jsem sladit obraz úspěšného hezouna, který jsem choval v paměti, s tou lidskou troskou. Tasiovi bylo pětáctýřicet, ale muž, jehož jsem měl před sebou, vypadal o mnoho let starší. Říct, že na něj věk nehezky dolehl, by znělo příliš mile, protože onen Tasio byl neumělou imitací amerického vězně. Kostnatý fetiš s vrabčím hnízdem staženým v týle do rozcuchaného ohonu. Knír ve tvaru obráceného U, tak sedmdesátkový a nepatřičný, že působil pochmurně a komicky zároveň.

Nelžu – člověka to zneklidňovalo.

Ten týpek na tom nebyl dobře. Byl psychicky narušený. Vypadal, jako by byl dvacet let na heráku nebo na něčem horším.

„Co ti to život provedl, člověče?“

Z nějakého důvodu, který nedokážu úplně pochopit, jsem to na něj vypálil takhle bez obalu. Jako opilec nebo malé dítě, zkrátka někdo, kdo nikdy nelže.

„Co ti to život provedl, člověče?“ slyšel jsem se jako v hypnóze.

Jakmile jsem si uvědomil, že už je pozdě, přivřel jsem víčka. To jsme tedy pěkně začali.

„To se právě pokusíme napravit, Krakene. Co mi život provedl...“ pronesl úmyslně pomalu záhrobním hlasem, který mi bolestivě pronikal do uší a škrábal mě na bubínku.

Pomyslel jsem si, že ta pomalá mluva bude nejspíš následkem užívání heroinu a že hlas, o několik tónů hlubší, než jak jsem si ho pamatoval, mu zhrubl po dvacetileté závislosti na tabáku. Tasio vdechl dým z cigarety, pak jej klidně vyfoukl a chvíli si pohrával s jednou z krabiček tmavého tabáku, které měl položené na své straně přepážky. Vedle ležela druhá, ještě nenačatá. A dva popelníky. Dva.

Gestem mi naznačil, ať se posadím, a naše odrazy se v bezpečnostním skle překryly jako dvojí hologram.

„Dobrá,“ souhlasil jsem nakonec s povzdechem. „Pojďme k jádru věci. Proč jsi mě sem nechal zavolat?“

„Mám velké starosti,“ řekl a trvalo mu to celou věčnost. „Za pár týdnů mám být podmíněčně propuštěn. Jestli budou zločiny pokračovat, vrah už si najde způsob, jak z nich zase obvinít mě.“

„Obvinít? Jsi ve vězení, jak by tě z nich někdo mohl obvinít?“

„Jen se nedělej, už tě to určitě napadlo a celou Vitorii nejspíš taky. Myslíte si, že jsem za tím vším já. Proto jsem tě nechal zavolat. Když ti pomůžu vraha chytit, Vitoria mě zase přijme za svého.“

„Přijme za svého?“ zopakoval jsem nevěřicně. „Potom co jsi zabil osm vitorijských dětí? Máš ponětí, jak tvá slova znějí?“

Tasio se na mě zadíval tím svým pohledem ztroskotance. Dal si načas, jako by nemělo valný smysl mi odpovídat.

„Předem se vzdávám veškeré snahy tě přesvědčit, že nenesu vinu ani za těch prvních osm vražd. Víím, že ty jsi mě už odsoudil. Stejně jako zbytek lidstva. První roky jsem se snažil. Na soudní jednání jsem si najal toho nejlepšího obhájce, jakého jsem si mohl dovolit, ale nestačilo to. Pak když byl vynesena rozsudek a poslali mě do Nanclares, snažil jsem se přesvědčit dozorce, spoluvězně... Všichni mě odsoudili předem. Trvalo mi, než jsem pochopil, že se s tím nedá nic dělat,

že pravda nikoho nezajímá. Jenom holá fakta – viník sedí ve vězení a vraždy ustaly. Stal jsem se tím úplně posedlý, potřeboval jsem porozumět tomu, co se stalo, jak se mohlo přihodit, že v jednu chvíli mě lidé žádali o podpis a o pár hodin později mě každý nenáviděl. Zapsal jsem se dálkově na kriminalistiku, studoval jsem profily, postupy, všechny možné sériové vrahy. Chytily mě detektivní filmy, těch pár, ke kterým jsem se ve vězení dostal. Pak jsem se stal závislým na temných krimi seriálech. Postupně jsem začínal chápat, že skutečnost a fikce jsou jednovaječná dvojčata, jedno živí druhé. V každém příběhu je úvod, zápleтка a rozuzlení. Hlavní kladný a záporný hrdina, jejich spojení, nepřátelé, zkoušky... a mentor. O čem teď mluvím? Co, Krakene? O fikci nebo o skutečnosti?“

„Proto se z tebe stal scenárista...“

„Zjistil jsem, že umím dobře odhalovat strukturu příběhů. Je to jako lešení. Pak už stačí jen trochu stavbu dozdobit, nemyslíš? Situace je teď taková, že za čtrnáct dní mě podmíněčně propustí, ale vyhlídky moc dobré nemám. A chci, abychom si navzájem pomohli.“

„A jak ty mi pomůžeš? Vyřešíš ten nový zločin z vězení?“

„Podívej, mám jednu výhodu, něco, v co ty teď nevěříš. Já vím, že nejsem tím, kdo vede toho vraha, a vím, že jsem před dvaceti lety nezabíjel, takže se můžu soustředit na to, abych našel toho, kdo za tím skutečně je. Ty si na rozdíl ode mě myslíš, že mám na svědomí tu první várku zločinů, takže budeš muset prošetřit mé okolí, abys mohl vyloučit nebo potvrdit, zda jsem za vraždami, které mají přijít. To ti zabere vzácný čas, kterého – o tom nepochybuj – vrah určitě využije.“

Dobrá, Tasio, přistoupím na tvou hru. Uvidíme, kam nás to zavede, pomyslel jsem si.

„Řekněme, že ti navzdory všem předpokladům věřím,“ pronesl jsem a sluchátko mě páliło do ucha. „Ty jsi to nebyl, nastražili ti léčku, tak jak jsi to zpočátku tvrdil ve svých výpovědích...“

„Hm,“ přitakal. Opsal cigaretou ve vzduchu kruh na znamení, ať pokračuji.

„Pověz mi tedy, stojí za včerejšími vraždami tentýž člověk?“

„Neviděl jsem fotky. Mohl bys mi je přivést.“

„Nesnaž se mě přechytračit, Tasio,“ uťal jsem ho.

„Dobrá.“ Ucouvl a opřel se zády o černou plastovou židli. „Podívejme se na to zblízka, vytáhnou na světlo někdejšího archeologa. První vraždy zobrazovaly dějiny Álavy. Dolmen U staré čarodějnice z doby měděné, před pěti tisíci lety. A ty děti byli úplní novorozenci. Jako bychom mluvili o dětství lidstva, rozumíš té paralele?“

Činilo mu jeho dílo potěšení? Tak zvrácenou mysl jsem měl před sebou?

„Ano, Tasio. Měl jsem dvacet let na to, abych to pochopil. Já i celá země.“

„Tak to už víš, jaký je následující krok. Keltiberské sídliště v La Hoya, rok 1200 před Kristem. Pětileté děti. Solné údolí, první století před Kristem. Desetileté děti. Středověká hradba. Patnáctileté děcko a stejně stará dívka.“

Postřehl jsem nepatrný záchvěv bolesti, lehce svrástil koutek úst, ale rychle si potáhl z cigarety, aby to zakryl. Nepřehlédl jsem ani, že vyměnil obecné „děti“ za „patnáctiletou dívku“. Bylo v tom posledním zločinu něco osobního? Budu se muset důkladně podívat do spisů těch prvních vražd.

„A co nás čeká dál, Tasio? Ty to víš? Nechal sis mě zavolat, abys mě osvítil?“

Přešel bez povšimnutí mou poslední větou a naklonil se s telefonem tak blízko, až se čelem dotkl skla.

„Časové souřadnice ze včerejška, pokud jste je našli ve Staré katedrále, ukazují na dvanácté století. Postupuje v čase. Teď tedy můžete očekávat, že příští zločiny se odehrají v některém z klíčových míst naší historie počínaje vrcholným středověkem. Dům rodu Andů, cechovní uličky: Malířská, Nožírská, stará židovská čtvrť. Možná že dům U provazu. Obětím bude pětadvacet. Pak následuje renesanční Vitoria. Pozor na paláce význačných rodů: Bendaña, Montehermoso, Villa Suso... Uf, je jich příliš moc. Co podniknete, dáte je strážit?“

Musel jsem se zasmát tomu, jak drze se zeptal.

„Ty si opravdu myslíš, že se s tebou budu dělit o takové informace? To by bylo jako dát ti seznam přání. Švédský stůl, aby sis mohl po libosti vraždit na nechráněných místech.“

„Ještě pořád ti nedošlo, že ti nabízím pomoc, že ti můžu být hodně užitečný, protože jsem jedním z lidí, kteří znají předchozí zločiny do největších podrobností, jelikož je přede mnou u soudu jeden po druhém popsali. A taky ještě nevíš, že jsem pravděpodobně nejsdílnější člověk, na kterého během vyšetřování narazíš. Ještě to nevíš, ale jednou mě tady v té místnosti budeš prosit, abych ti dal to, co ti teď nabízím.“

„Dobrá,“ zarazil jsem ho gestem, „řeknu to ještě jednou: předpokládáme, že ti věřím. Ukaž mi něco, co nevím, na znamení dobré vůle.“

„Něco, co nevíš... Netuším, co nevíš, Krakene. Ukaž už konečně, že máš koule, udělej první krok a zeptej se.“

„Tak jo, říkáš si o to: co bylo příčinou smrti u těch prvních vražd?“

„Tis.“

„Tis?“ zopakoval jsem nechápavě.

„Ano, jed z tisu.“ Pokrčil rameny. „Národům před Římany sloužil jako sebevražedný prostředek. Existují doklady, že Keltové jej jako jed používali od třetího tisíciletí před Kristem. V tomhle kraji je to jedno z tajemství, která se drží pod pokličkou, ale každý staroušek na vsi to ví. Kůra, jehličí... všechno kromě dužiny semene je jedovaté. Pro Kelty to byl posvátný strom, přisuzovali mu nesmrtelnost kvůli jeho mimořádné dlouhověkosti, a když se sem rozšířilo křesťanství, tisy se dál vysazovaly u kostelů a na hřbitovech. Staré pověry přetrvaly. Až dodnes.“

Na chvíli jsem zahlédl odlesk toho Tasia, jakého jsem kdysi znal, popularizátora, jenž miluje svou práci, ví o dějinách našeho kraje všechno a dává nám své znalosti zabalené do úhledných poučných balíčků.

„Zní to hodně archeologicky.“

„Totéž řekl soudce,“ odpověděl a típl cigaretu v jednom z popelníků v gestu frustrace. „Během soudu nechali přehrát jeden z prvních dílů, které jsem natočil pro místní televizi, když jsem ještě netrhal rekordy

ve sledovanosti. V něm jsem se věnoval právě tisu. Do největších detailů tam popisuju, že padesát gramů jehlic z tisu považných ve vodě by stačilo usmrtit dítě nebo někoho drobného. Už chápeš, proč se domnívám, že než se vrah pustil do zabíjení, všechno si o mně nastudoval a provedl to tak, aby na mě mohl svést vinu? Totéž se přihodilo s těmi *eguzkilore*. V té době jsem je vnímal jako osobní ochranný talisman a používal jsem je všude, kde se dalo. Nosíval jsem stříbrné přívěsky a náramky ve tvaru *eguzkilore*. Jeden sušený květ jsem měl pověšený v pracovně, jak si mohly během několika dílů milióny diváků všimnout... Mám pokračovat?“

Změřili jsme se pohledem, já jsem neodpověděl. Tisk se před dvaceti lety o *eguzkilore* ani nezmínil, bylo zřejmé, že Tasio je ochoten nezamlčet žádnou podrobnost... A ve zvláštním vydání z předchozího večera nebyla také ani řádka o tom, že jsme tři tyto bodláky našli u mrtvých těl.

„Ty... ty mi nevěříš,“ zamumlal Tasio, jako by si přeříkával starou litanii. „Jak bys mohl? Byl bys po dvaceti letech jediný.“

Pak si zapálil další cigaretu, zadíval se na ni, jako by byla ze zlata, a až po chvíli si vzpomněl, že jsem tam taky.

„Takže... pokud se mě ptáš na příčinu smrti a nevíš, že to byl tis, znamená to, že vrah změnil vražedný nástroj?“

Pozor, Unaji, proběhlo mi hlavou.

„O tuhle informaci se s tebou dělit nebudu.“

Usoudil, že tím chci říct „ano“.

„To na věci hodně mění... O co mu jde k čertu teď?“ zeptal se sám sebe. „Nejsnadnější by bylo vzít to prostě přes kopírák, provést je stejně jako minule. Na co to teď měnit?“

Tasio přemýšlel nahlas a pohledem sledoval proužek dýmu, beze spěchu, jako bych tam nebyl. Celá scéna tím dostávala poněkud znepokojivý přídech, bylo to jako sledovat dírkou ve zdi blouznícího šilence.

„Tak co, jsme dohodnutí?“ obrátil se zničehonic ke mně.

„Jak dohodnutí, Tasio? Jak dohodnutí?“

„Já ti pomůžu, až se zasekneš s vyšetřováním, poskytnu ti všechny podrobnosti o tom starém případě. A ty mně na oplátku povíš všechno,

co se bude týkat nových zločinů. Chci ti pomoci to vyřešit dřív, než budou vraždy pokračovat.“

Alespoň na tom posledním se shodneme, pomyslel jsem si.

„Tak začni tím, že mi vysvětlíš, jak víš, že mi říkají Kraken, jak ses dostal do mé pošty, jak to, že máš účet na Twitteru, a jak jsi dnes ráno dokázal spáchat kybernetický útok na naši stanici. Pověz mi, kdopak pro tebe venku dělá domácí úkoly?“

„Máš mě za blbce?“ řekl a odhalil v úsměvu šedé, opotřeбенé zuby.

„Tak trochu blbec být musíš, když už dvacet let bručíš a jsi nevinný, nemyslíš?“

V tu chvíli zrudl vztekem, vyskočil ze židle a típl hořící cigaretu o ochranné sklo ve výši mého oka. Nebyl zvyklý, aby ho někdo urážel.

„Zmiz odsud!“ zařval a šlachy na krku se mu napjaly. „Zmiz, nebo opustíš tohle vězení v číslovaných bednách.“

Na chvíli jsem úplně zkameněl, útok mého dávného hrdiny mě zaskočil. Pak jsem se pomalu zvedl, zahlédl jsem, jak ostraha, kterou přivolal hluk, otvírá na straně odsouzeného dveře, a chystal jsem se odejít. Než jsem zavěsil, Tasio vydržel můj pohled, i když se mu chvěla brada.

Poznamenal jsem si v duchu jeho slabiny: pýcha, výbušná povaha, ale zejména chorobná a málo realistická touha očistit před Vitorii své jméno. Jejich znalost se mi bude hodit, až ho budu potřebovat zmáčknot.

I když to nejdůležitější, co jsem chtěl jako expert na profily z osobního setkání vytěžit, bylo zjistit, jestli jeho profil odpovídá zločinu ve Staré katedrále. A výbuch hněvu kvůli něčemu tak podružnému vůbec nezapadal do profilu vysoce metodického, psychopatického vraha. Takhle agresivní reakce spíš odpovídala někomu chaotickému, nějakému psychotikovi.

„Kdepak, kámo. Ať víš, na čem se mnou jsi. Ať tě ani na chvíli nenapadne mi vyhrožovat. Dávej si pozor, Tasio,“ varoval jsem ho a opustil místnost.

Nicméně jak jsem se na něj tak díval, na prchavou vteřinu se mi zázrálo, že je zoufalý. Že se pod maskou odsouzeného, který se

dokonale přizpůsobil životu ve vězení, skrývá vyděšený snob, který si ten převlek na dvacet let nasadil, aby přežil.

PALÁC VILLA SUSO

Vitoria, listopad 1969

Cestou od naléhavého případu ke svému překvapení zahlédl její postavu a teď ji sledoval po ulicích ucpaného historického centra. Co tak vysoce postavená žena pohledává sama za svítání venku v těch závě-
jích, které paralyzovaly celé město?

Blanca Díazová de Antoňana, snoubenka mocného průmyslového magnáta Javiera Ortize de Zárate, majitele Álavských železáren, kráčela ztěžka uličkou, kterou ve sněhu proházeli městští metaři.

Cvičené oko lékaře mu napovídalo, že něco není v pořádku. S oba-
vami si povšiml, že mladá žena lehce kulhá. Proč Blanca nezašla na
kliniku, aby se na ni některý z jeho kolegů podíval?

Když procházel kolem Svatoanenského nároží, šlehl ho do tváře
ledový víchr a on si zvedl klopý nového vlněného kabátu. Nastoupil na
vitorijskou kliniku teprve před nedávnem a utratil velkou část platu
za oblečení hodné dobře situovaného lékaře. Jeho ženě Emilii se to
pranic nelíbilo. Peníze by raději ušetřila na školné do církevní školy
pro jejich dvě děti. Ale Emilia jeho práci a jeho novým známostem ve
městě moc nerozuměla. Nechápala, že pokud chce být něco víc než
pouhý venkovský lékař, musí se stýkat s nejvlivnějšími lidmi ve městě
jako rovný s rovnými, používat stejná gesta, nosit stejné oblečení, mít
stejně snobskou přítelkyni či manželku.

Jako Blanca.

Snažil se s co největší diskrétností zakrýt nervozitu, kterou v něm vyvolávala každá její návštěva u něj v ordinaci. Lékař je koneckonců na prvním místě lékař, i když je také muž. Ale vždycky, když Blanca, pokaždé tak krásná, elegantní a zdvořilá, opustila jeho ordinaci, musel si dát pětiminutovou přestávku, než přijal dalšího pacienta. Zdravotní sestra, žena v letech, které stačil letmý pohled od dveří jeho nové ordinace, aby se zařídila podle jeho pokynů, ještě než je vůbec vyslovil, od začátku rozuměla. Byla jeho mlčenlivým a diskrétním komplicem.

Kéž by do města přibyl dřív, kéž by se poznali v době, kdy byli oba bez závazků, na taneční zábavě U bílého slona nebo v sále hotelu Kancelář Ayala, kde se o nedělních odpoledních pořádaly taneční dýchánky a houfy mladíků bez snubního prstýnku na ruce se pokoušely o neohrabané sblížení s druhou stranou sálu, zaplněnou naparáděnými dívkami, které chránily jedna druhou a snažily se zachovat dekorum.

Blanca zamířila Mariánskou, jako by měla před sebou jasný cíl a jako by ji ten kotník nebolel, jako by vůbec neměla strach, že uklouzne na tenké vrstvičce ledu, která se vytvořila pod sněhem.

Zrychlil, bál se, že ji ztratí z dohledu. Nespouštěl zrak z plavých vlasů té štíhlé ženy, když vtom udělala něco nečekaného.

Zastavila se na horní hraně schodiště u paláce Villa Suso. Od náměstí U dýky ji dělilo padesát schodů a třípatrový výškový rozdíl.

Šel k ní pomalu, tiše, pořád nechápal, co chce Blanca udělat. Ze schodiště svatého Bartoloměje odstranili sních přesně uprostřed. Někdo je umetl a po stranách se vršily hromady sněhu, které dosahovaly až ke starému železnému zábradlí.

Ona se pomalu se zavřenýma očima otočila. Zvedla paže a rozevřela je do kříže, ale už nevypadala jako anděl. Nateklý, pomlácený obličej, přivřené oko, rozražený ret, zaschlá krev na krku.

Rozběhl se, aby tomu zabránil. Blanca se volným pádem skácela dozadu. Ale nedopadla, v poslední vteřině ji chytil pevně za zápěstí a uklouzl také. V objetí se skutáleli o několik schodů níž, on zbrzdil pád vlastním tělem, po několika metrech se zastavili.

Blanca ničemu nerozuměla. Neměla by být smrt nepříjemnější? Nemělo by to víc bolet?

Pak se odvážila otevřít oko, které neměla po výprasku nateklé, a vyděsila se, když spatřila z takové blízkosti lehce povědomou tvář. Poznala ho kvůli ryšavým vlasům a laskavému výrazu. Velice zdvořilý muž, který se vždy choval plaše.

„Doktore Urbino,“ zasténala udiveně, „co to děláte?“

„Snažím se zabránit tomu, abyste se zřítila. Co jste to, ženská, chtěla provést? Co jste to chtěla provést?“ zakřičel rozzlobeně.

Jen klid, Álvaro. Nesmí si všimnout, že jsi nervózní. Klid, vyčetl si v duchu.

Oba se zvedli, tak nepatřičný kontakt mezi lékařem a pacientkou je uvedl do rozpaků. Instinktivně se rozhlédli kolem, ale bylo krátce po rozednění a v tu hodinu se tady nahoře ještě nikdo nevzbudil.

„Přepadli vás, okradli nebo zbili? Dopustili... dopustili se na vás sexuálního násilí? Musím vás okamžitě vzít k nám na kliniku,“ naléhal ustaraně.

„Ať vás to ani nenapadne!“ odpověděla Blanca a přidržela se ho přitom za předloktí v gestu, jež bylo odrazem toho jeho.

Álvaro Urbina potřeboval pár sekund, než pochopil. Vyděšeně na ni pohlédl.

„To nebylo žádné přepadení, že? To vám udělal někdo, koho znáte.“

Blanca uhnula pohledem a chtěla o tom tak jako vždycky pomlčet. Byla ale ještě pořád rozrušená tím nepovedeným pokusem jednou provždy se vším skoncovat. Snad proto mu prozradila víc, než se slušelo.

„Znáte mého snoubence, co bych vám věšela bulíky na nos. Řeknou, že si to zasloužím, a částečně to je pravda, on o mé reputaci nic netušil.“ Blanca se vydala po schodišti vzhůru, byla si vědoma, že čas pokročil. Hovořila spíš pro sebe než k lékaři, ale byla příliš nervózní, než aby se ovládla.

Álvaro šel kousek za ní, pozorný, aby neklopýtla.

„O čem to mluvíte, Blanko?“

„Vy to nevíte? No tak to budu raději, když si to vyslechnete ode mě, než vám o tom povědí druzí,“ odpověděla a zastavila se.

Proč by ne? pomyslela si Blanca, ještě pořád rozrušená. Vypadá to, že je hodný, a ve své gynekologické ordinaci už si určitě vyslechl kdeco.

„V mládí jsem udělala chybu. Na vesnické zábavě v Salvatieře jsem koketovala s jedním chlapcem, s jedním venkovánem, řekl mi, ať ho doprovodím domů, že si zajde pro kabát. Začal foukat severák a byla zima a já byla tak naivní, že jsem s ním šla na jeden statek za vsí. Nic nevhodného se mezi námi nestalo, já na něj počkala před domem, ale někdo nás zahlédl, jak se vracíme sami, a pověděl ostatním, že nás viděl vycházet ze seníku, klípek se roznesl a dozvěděla se to i má rodina, můj otec, prostě všichni. Nikdo nevěřil, že šlo o nevinnou procházku. Ve skutečnosti ani nikoho nezajímalo, jestli je to pravda, či ne. Bylo jim jedno, že jsem nic neprovedla. Dokonce si myslím, že mi i věřili, ale víc jim vadil rozruch, který to vyvolalo, a že to poskvřnilo mne i moji rodinu. Skončit s chlapcem na seníku, to je v tomhle kraji ta největší chyba, jaké se svobodná dívka může v životě dopustit. Otec byl úplně nepřítelny a zachoval se tvrdě. Potrestali mě, už nikdy mě na žádnou zábavu nepustili, nesměla jsem ven ani o pouti na Pannu Marii Sněžnou. Lidi začali trousit vtípky, říkali mi dvojsmyslně „Panna sněžná“, protože Blanca znamená „bílá“, tady vám vymyslí přezdívkou i kvůli podružnějším věcem. Od té doby mi kazila pověst pochybnost, jestli jsem, nebo nejsem panna. Javier o té historii nic netušil, když se mi začal dvořit, a já jsem mu nic neřekla. Předpokládala jsem, že ji zná, že se mu doopravdy líbím a že nedá na řeči, ale před měsícem se to dozvěděl. Dorazil na schůzku a začal se ptát, co že je to za historku o té „Sněžné panně...“ Prohlásil, že už je pozdě na to se se mnou rozejít, že už rozeslal pozvánky na svatbu svým společníkům a že už to nejde vzít zpět, že skandál by jeho firmu a rodinu poškodil. Už jsme byli zasnoubení a... rozzuřil se, začal mě bít. Do té doby byl okouzlující. Nikdy ne něžný, ale pozorný a dobře vychovaný ano. Myslela jsem si, že si mě nebude chtít vzít, a hluboko v nitru bych i byla raději, ačkoli pokud zruší zasnuby, vím, že už se nikdy nevdam. Ale...“

„Jste vyděšená,“ skočil jí do řeči Álvaro Urbina. Už slyšel dost.

„Všechno mě bolí a nedokážu vnímat nic než strach, že zase přijde, něco ho rozzlobí a zbije mě.“

„Nevdávejte se,“ pronesl bez rozmyšlení. A zrudl až ke kořínkům vlasů, neměl ve zvyku být tak upřímný, ale cítil, jak se mu po té historice o „Sněžné panně“ zvedá žluč.

„Bez rodinného příjmení nejsem nikdo, bude ze mě stará panna. Nemám ani žádné povolání, i když jsem chtěla studovat. Učení mi vždycky šlo, ale jeptišky trvaly na tom, že pro mě bude užitečnější, když se naučím vyšívat věno. Tohle není život, jaký jsem si představovala,“ ukončila Blanca svou zповěď. Snad jí už dlouho chyběla nějaká kamarádka, které by se mohla svěřit. Všechny, co měla, se jí z života po té zábavě v Salvatieře vytratily.

„A kdo takový život má?“ odpověděl Álvaro s pochmurným výrazem.

„Ani vy ne, doktore Urbino?“

Znovu si zvedl klopý kabátu, byl úplně promrzlý, ale nikdo by ho z té opuštěné ulice nedostal, dokud u něj Blanca Díazová de Antoňana stála tak blízko a visela mu na rtech.

„Já jsem se dostal dál, než si kdy moji rodiče dokázali představit, pokud by si vůbec něco představovali. Vymanil jsem se z chudoby a analfabetismu, unikl jsem práci na poli a kolem dobytka. Ale jako každý člověk jsem otrokem své volby a rozhodl jsem se možná příliš mladý. Znal jsem svou paní od kolébky, vždycky jsme si byli věkově nejblíží. Hráli jsme si spolu, u nás ve vsi moc dětí nebylo. Myslím, že jsem to chápal jako přirozené vyústění. Když jsem ve čtrnácti nastoupil do Vitorie do semináře, všichni nás brali jako dvojici,“ řekl a zvedl hlavu směrem k masivní budově, kde strávil několik let. „Psali jsme si, ale když jsem se rozhodl doprovodit otce Luise Mariho na misie, začal Emiliin otec ztrácet trpělivost. Já jsem ještě nepoznal svět, myslel jsem si, že až se vyučím, skončím jako dělník ve Vitorii. Ale na misiích mě začala lákat medicína, musel jsem asistovat u několika překotných porodů ve velmi špatných hygienických podmínkách a otec Luis Mari pochopil, že si vedu

příliš dobře na to, abych svůj talent zahodil někde v továrně. Kněží mi zaplatili studia, rodiče byli pyšní a Emiliin otec také. Studovaný zeť, který si Emilii odvede do Vitorie, to byla pro ně nejvyšší meta, jaké mohli dosáhnout.“

„Proč jste si Emilii vzal? Ze zodpovědnosti?“

Álvaro sevřel čelisti a uhnul pohledem. Když se vrátil z Ekvádoru, byl mnohem mužnější, dospělejší, zatímco ona byla dál skoro negramotná. Veselá, nepříliš uhlazená, poněkud ukřičená, příliš bezprostřední... Ale ona už byla taková, nezměnila se. A kdyby se s ní rozešel, už by se nevдалa.

„Pro lidi od nás z vesnice,“ řekl nakonec, „byla odjakživa mojí milou, žádný chlapec by nechtěl být až druhý na řadě. Obávám se, že naše zvyky jsou k ženám příliš tvrdé. Nechtěl jsem být nezodpovědný a nechat ji. Emilia nemohla za to, že jsem viděl kus světa a stal jsem se vybíravějším.“

„Jste člověk, který má svědomí.“

Kdybys jen tušila, pomyslel si Álvaro.

„Jen ze mě nedělejte světce, Blanko. V skrytu duše hřeším myšlenkami i nečinností.“

„Ale ne skutky,“ pronesla.

„Ale ne skutky.“

„Myslím, že právě to se počítá.“

„Kdepak, já myslím, že v tomhle kraji se počítá, jste-li dobrý člověk, a navíc jestli tak i vypadáte. Tak to řekl Julius César své manželce Pompei, víte? Césarova manželka nemá být jen počestná, musí tak i působit,“ prohlásil lékař.

Ta věta Blanku zasáhla, jako by jí realita uštědřila políček. Připomněla jí, proč tam stojí a s čím vším se doktoru Urbinovi svěřila. Nejspíš mluvila příliš. Ano, jak mohla být znovu tak naivní?

„Pane doktore, nechci, abyste někde vyprávěl, co jste dnes viděl a slyšel, nesmíte se zmínit ani slovem. Jsem pod ochranou lékařského tajemství, jímž jste vázán,“ pronesla skoro tvrdě.

Álvaro uraženě couvl.